

Internasjonal strategi

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn

Visjon

Verdien av internasjonalt arbeid

Hovedmål 1: Internasjonal bolyst med mennesket i sentrum

Hovedmål 2: Motor i nord med internasjonalt blikk

Hovedmål 3: Ledende smart og grønn byutvikling

Vennskapsbyer

Bakgrunn

Internasjonalisering, teknologisk utvikling og økende regionalt og lokalt samarbeid på tvers av landegrenser skaper mange nye muligheter for Bodø kommune. Globaliseringskreftene er store, og endringer kommer fort. Kommunesektoren påvirkes i stor grad av hva som skjer i resten av verden, særlig EU og EØS er viktige premissleverandører.

Siden sist internasjonale strategi for Bodø kommune ble vedtatt i oktober 2005 har det skjedd mye, både i Bodø og i verden for øvrig. Det har vært en positiv utvikling i Bodø over lengre tid, og vi opplever en stadig økende interesse fra andre land. For å utnytte potensialet i kommunens store utviklingsprosjekter, og for å løse fremtidens utfordringer, er det helt nødvendig med samarbeid over landegrensene for å lykkes.

Denne utviklingen genererer et behov for en ny felles plan for det internasjonale arbeidet i kommunen.

Visjon

Foto: Ernst Furuhatt (nordnorge.com)

Den nye internasjonale strategien til Bodø kommune bygger på FNs bærekraftsmål og kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030.

Bodø kommune skal gjennom sin internasjonale satsing jobbe for en bærekraftig utvikling av Bodø, Nordland og Arktis. Økt internasjonalt samarbeid, både gjennom nettverk, strategiske allianser og i prosjektsamarbeid, vil være viktige virkemiddel for å nå disse målene.

Retning og prioritering for Bodø kommunes internasjonale arbeid de nest årene sammenfattes i en visjon med tre hovedmål.

Bodø - arktisk, smart og grønn kulturby i verdensklasse

Hovedmål

1. Internasjonal bolyst med mennesket i sentrum
2. Motor i nord med internasjonalt blikk
3. Ledende smart og grønn byutvikling

Visjonen «Arktisk, smart og grønn kulturby i verdensklasse» viser til at Bodø skal:

- Være en av de ledende byene i arktisk sammenheng.
- Ta en internasjonalt ledende posisjon innen smart og grønn byutvikling.
- Bidra og bistå med internasjonale kontakter og samarbeid på vegne av regionen og fylket.

- Være en levende kulturby i Europa, både før og etter statusen Europeisk kulturhovedstad i 2024.

De tre hovedmålene baserer seg på kommuneplanens samfunnsdel, og knyttes opp til de tre bærekraftsdimensjonene: Sosiale forhold, økonomi og miljø.

Globale endringer og utviklinger påvirker oss i et stadig større tempo. Den internasjonale strategien er derfor orientert mot å gjelde i fem år, fra 2020 til 2025. Strategien vil likevel inneholde mål og peke på retninger som gjelder lengre inn i fremtiden for Bodø samfunnet.

Verdien av internasjonalt arbeid

De siste årene har Bodø mottatt en rekke priser; som årets mest attraktive by, årets sentrum, årets kulturby og utnevnelsen til europeisk kulturhovedstad i 2024. Flyttingen av flyplassen og muligheten til å bygge en ny bydel, satsingen på smart og grønn byutvikling, kultur, innbyggermedvirkning, folkehelsearbeid og flere andre prosjekter har ført til at Bodø kommune opplever en stadig økende interesse og pågang fra andre land. Det er mange som ser mot Bodø og som ønsker å samarbeide på tvers av landegrenser.

Bodø kommune vil være avhengig av internasjonalt samarbeid for å kunne møte fremtidens utfordringer på en god og forberedt måte. Som kommune påvirkes Bodø i stor grad av hva som skjer i EU og EØS, og det er viktig at kommunen tar en aktiv rolle for å påvirke EU-politikken. Koronakrisen har gjort det mer tydelig en noen gang hvor internasjonal verden er. Fremtidens største utfordring, klimakrisen, kjenner heller ingen landegrenser.

Internasjonalisering er viktig for hele bodøsamfunnet, og bidrar til:

- Økt kvalitet på kommunale tjenester
- Økt kunnskap og kompetanse
- Øke forståelsen for utfordringer som er internasjonale og muligheter til å finne løsninger på tvers av landegrenser
- Påvirke internasjonal politikk som angår Nordland
- Nå nye markeder og øke eksporten
- Økt innovasjon og konkurransevne
- Økt inntekt gjennom internasjonale finansieringsprogram
- Større rekrutterings- og tilflyttergrunnlag
- Bedre integrering og kulturforståelse

I tillegg har samarbeid en verdi i seg selv, både på lokalt, regional og internasjonal nivå. Gode relasjoner til våre nabokommuner, naboland og verden for øvrig er verdifullt for menneskene som bor her, også på et folk-til-folk grunnlag.

Bodøsamfunnet skal være en sterk drivkraft for kompetanseutvikling, for å få flere nye arbeidsplasser og for næringsvekst. Bodø er allerede vertskapskommune for flere viktige kompetanseinstitusjoner og bedrifter som jobber internasjonalt, men det finnes gode muligheter til å utvikle det internasjonale miljøet videre. Som fylkeshovedstad har Bodø kommune et særegent ansvar for å bidra til positiv vekst i hele Nordland.

Det er et generelt mål å øke andelen aktører fra Bodø som er deltaker i internasjonale prosjekt, gjennom støtteordninger som for eksempel Interreg, EØS, Horisont Europa, Nordiske midler, Barentsmidler og Arktis2030. Et slikt engasjement gir gevinster som medfinansiering, kompetanseheving, erfaringsutveksling og nettverksbygging.

Bodøsamfunnet blir mer og mer internasjonalt. I 2020 har vi flere tusen bodøværingene fra over hundre forskjellige land. En viktig kommunal oppgave er å legge til rette for at alle som bor her skal ha det bra, og at flere vil etablere seg her. Bodø ligger i en region med lav befolkningsvekst og en aldrende befolkning. Hvis vi skal nå målet med flere innbyggere og en lavere snittalder i befolkningen er vi avhengig av mer tilflytting fra utlandet.

Bodø kommune besøkes av et betydelig antall internasjonale gjester hvert år, og det er viktig at vi fremstår som et profesjonelt og koordinert vertskap, enten det gjelder besøk til kommuneorganisasjonen, næringslivet, konferansesektoren eller innen turisme. Bodø skal være en døråpner og en god ambassadør for hele Nordland.

Hovedmål 1: Internasjonal bolyst med mennesket i sentrum

Den sosiale bærekraftsdimensjonen

Sosial bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Bodø skal være en god by å leve, bo og jobbe i for alle. Alle innbyggere i Bodø skal ha tilgang til passende utdanning, anstendig arbeid, likestilling, kulturelt mangfold, gode lokalmiljø og et godt helsetilbud.

Det er ønskelig å skape økt bolyst og et mer inkluderende samfunn. I dette inngår det at Bodø skal være åpen for verden og for tilflyttere. For å nå målet om befolkningsvekst og en yngre gjennomsnittsalder trenger vi at flere fra utlandet etablerer seg i Bodø. Det er mange utlendinger som bor i Bodø i perioder, som studenter eller gjestearbeidere. Det er ønskelig at disse i større grad skal etablere seg permanent her.

Vi har mange gode kvaliteter i Norge og i Bodø som fremmer livskvalitet og god helse i befolkningen. Demokratiet står sterkt, likestillingen har kommet langt, det er lite kriminalitet, godt helsevesen, gode velferdsordninger, gode vilkår for familier, gode utdanningsinstitusjoner, vakker natur med gode friluftsmuligheter, et rikt kulturliv, frisk luft og rent vann. Våre gode kvaliteter kan brukes til å promotere Bodø i utlandet, men vi bør også bruke de i internasjonale samarbeid som inspirasjonskilde og kunnskapsdeling til andre byer.

Bodø kommune ønsker å fremme en sosial bærekraftig samfunnsutvikling, der trivsel, trygghet og inkludering skal ligge til grunn.

Delmål

1. Bli kjent som Norges råeste integreringsby.

2. Øke antallet utlendinger med relevant og høyere kompetanse bosatt i Bodø kommune.
3. Utvikle og formidle Bodø som en kulturell hotspot i Arktis.

Tiltak

- I samarbeid med vennskapsbyene jobbe for sosial bærekraft som kommer innbyggerne i byene til gode.
- Lage en engelsk versjon av Bodø kommunes nettsider, inkludert en egen side med relevant informasjon for tilflyttere.
- Øke andel engelskspråklige innlegg i sosiale media.
- Opprette engelskspråklig profil "Bodø - International" på sosiale media, for informasjonsdeling, omdømmebygging og rekruttering. Målgruppe er både utlandet og innbyggere i Bodø som ikke snakker norsk.
- Utrede etablering av et internasjonalt hus/arena hvor innflyttere i Bodø kan uttrykke sin kultur, møtes, få informasjon og komme med innspill.
- Arrangere internasjonal uke i oktober i samarbeid med det flerkulturelle miljøet, skoler og barnehager.
- Etablere et vertskapsfamiliekonsept for innvandrere som bosettes for å lette integreringen, innlæring og forståelse av norske verdier, holdninger og levesett.
- Etablere en serviceorganisasjon for arbeidstilflyttere i samarbeid med næringslivet, der man også jobber for å få med partner og familie til Bodø.
- Reorientere Bodø i Vinden som verktøy for omdømmebygging og rekruttering fra utlandet.
- Legge til rette for internship av 2-3 måneder varighet i kommuneorganisasjonen for internasjonale studenter ved Nord universitet.
- Utrede mulighetene for å samarbeide med Nord universitet om å få flere engelskspråklige utdanningstilbud i Bodø. (For eksempel engelskspråklig bachelor innen helsefag.)
- I samarbeid med Visit Bodø og Bodø 2024 jobbe aktivt for å tiltrekke internasjonale arrangementer til Bodø.
- Samarbeide tett med Bodø 2024 for å utnytte organisasjonenes internasjonale nettverk og relasjoner til ressurspersoner.
- Utarbeide en felles kommunikasjonsstrategi mellom kommunen og Bodø 2024 for å utnytte events og tilstelninger som Bodø 2024 deltar på til å markedsføre byen og regionen med ønsket definert budskap.

Hovedmål 2: Motor i nord med internasjonalt blikk

Foto: Reiner Schaufler (nordnorge.com)

Den økonomiske bærekraftsdimensjonen

Økonomisk bærekraft er vesentlig for kommunens utvikling av tjenester og tilbud til innbyggerne. Bærekraftig verdiskaping fra næringer basert i Bodø kommune er viktig for å styrke den økonomiske bærekraftsdimensjonen. Bodø som regional hovedstad vil spille en ledende rolle i den bærekraftige utviklingen i hele Nordland. Internasjonalt samarbeid vil være en viktig innsats i dette arbeidet.

Bodø og Nordland har relativt sett en stor eksportsektor, men denne er hovedsakelig knyttet til råvarer. Det er en ambisjon for regionen å klatre næringsmessig i verditrappa ved å skape flere kunnskap - og kompetansebaserte arbeidsplasser. Bodø skal være et attraktivt vertskap for utenlandske investeringer, for reiseliv og en relevant aktør for samarbeid innen sikkerhet og beredskap.

Som fylkeshovedstad ønsker Bodø å bidra til å løfte hele regionens konkurranseposisjon. Som universitetsby er det viktig at Bodø utnytter kompetansen og de internasjonale nettverkene som Nord universitet kan bidra med i slike prosesser. Ved å samarbeide med andre kommuner i fylket, vil vi sammen skape en utviklingsorientert og inkluderende region med en bærekraftig industrialisering, innovasjon og økonomisk vekst.

Delmål

1. Styrke posisjonen som en ledende bærekraftig by i Arktis.
2. Ta en internasjonal posisjon innen grønn luftfart og innen sikkerhet og beredskap i Arktis.
3. Få ledende internasjonale selskaper innen sitt område og med utviklingsmuskler til å etablere seg i Bodø regionen.

Tiltak

- Søke internasjonale samarbeid og allianser på aktuelle fagområder.
- Ta en aktiv rolle i Arctic Mayors Forum, og jobbe for en positiv utvikling av hele Arktis.
- Ta en aktiv rolle for å påvirke beslutninger i EU og EØS som har konsekvenser for Arktis.
- Samarbeide med Nordland fylkeskommune for å ta en internasjonal vertskapsrolle og øke internasjonaliseringen i hele regionen.
- Samarbeide med Nord universitet om å bli synlig som en by med internasjonalt nettverk og en port mot internasjonale markeder og utviklingsmiljø.
- Utarbeide rutinebeskrivelser for håndtering av internasjonalt besøk.
- Opprette egen side på kommunens nettsider om kommunens internasjonale arbeid.
- Styrke Bodø kommunes organisatoriske kapasitet når det gjelder internasjonalt arbeid.
- Utvide og utvikle samarbeid mellom grunnskoleområdet og First Lego League, også for deltakelse i internasjonale konkurranser.
- Utvikle Saltstraumen til en bærekraftig destinasjon i verdensklasse, i samarbeid med Minamiawaji i Japan og lokale aktører.
- I tett samarbeid med ledende aktører i beredskapsapparatet videreutvikle de institusjoner i regionen som arbeider for en styrket beredskap i Arktis.
- Bidra til utviklingen av et nasjonalt og internasjonalt ledende næringsliv og kompetansesenter innen grønn luftfart i Bodø.
- Bidra i samarbeid med lokale aktører til utviklingen av Bodø som logistikkcenter, med god infrastruktur for flyfrakt av sjømat.
- Målrettet arbeid for å tiltrekke oss internasjonale selskaper og institusjoner som støtter opp om våre næringslivssatsinger.

Hovedmål 3: Ledende smart og grønn byutvikling

Foto: Terje Rakke (nordnorge.com)

Den miljømessige bærekraftsdimensjonen

Menneskenes livsgrunnlag er helt avhengig av naturen. Måten vi bruker naturen på i dag, har store konsekvenser for både natur og mennesker. Klimagassutslippene våre varmer opp havet og lufta, gjør oss mer sårbare for naturkatastrofer, truer vårt levebrød og kan gi grobunn for konflikter i kampen om naturressurser.

FNs klimapanel har foreslått tre konkrete tiltak for å kutte i klimagassutslipp:

- Energisektoren må bli bærekraftig.
- Byene må bygges på en klimavennlig måte.
- Menneskers forbruk og livsstil må være bærekraftig.

I sammenheng med punkt 2 har Bodø høstet anerkjennelse og interesse internasjonalt for sin satsing innen smart og grønn byutvikling. Smart Bodø programmet inneholder en rekke internasjonale, nasjonale og regionale FoU prosjekt med bakgrunn i FNs bærekraftsmål. Bodø skal fortsette å styrke sin posisjon som smart og grønn, også når det gjelder reiselivet. Dette skal gjøres ved å satse på utvikling av grønn og smart industri, grønn luftfart, styrke forskning på og produksjon av bærekraftige matvarer fra havet, få på plass en grønnere samferdsel og mest mulig sirkulærøkonomi.

Vi skal være ambisiøse, ta medansvar og fremme tiltak for en grønnere by, region og verden.

Delmål

1. Ta en ledende rolle også internasjonalt når det gjelder smart og grønn byutvikling, særlig gjennom prosjektet Ny by – Ny flyplass.
2. Være en ledende aktør innen grønn bærekraftig produksjon av sjømat og biomarin industri.
3. Eksportere norske demokratiske verdier og lokale eksempler på førsteklasses innbyggerinvolvering, spesielt relatert til barn og unges medvirkning.

Tiltak

- Opparbeide en prosjektportefølje og utvikle internasjonale partnerskap på smart mobilitet, samferdsel, energieffektivitet og fornybar energi.
- Sammen med eksterne aktører i Saltenregionen bli en internasjonal aktør for utvikling og bruk av grønn energi.
- Satse innen sirkulærøkonomi med regionale, nasjonale og internasjonale aktører på laget.
- Dedikere ressurser og aktivt søke relevante FoUI-prosjekter, i tett samarbeid med kunnskapsinstitusjoner i Nordland og privat næringsliv.
- Samarbeide med relevante aktører for å få en bærekraftig reiselivsutvikling og miljøvennlig cruisetrafikk.
- Søke om European Green Leaf Award.
- Søke om Green Mobility Award.
- Etablere en bylab og et visningscenter med internasjonal rekkevidde.
- Bidra til å utvikle Bodø til en bærekraftig hub for støtte- og funksjonærtjenester i verdensklasse for sjømatnæringen, i samarbeid med alle aktuelle aktører.
- Støtte individuelle, private og offentlige initiativer som jobber for dypere involvering av innbyggerne for å utvikle bærekraftige lokalsamfunn.
- Benytte vennskapsbysamarbeidene til å framsnakke og samarbeide om innbyggermedvirkning, spesielt relatert til barn og unges medvirkning.

Vennskapsbyer

Bodø kommune har flere vennskapsbyer.

Det nordiske samarbeidet

Dette er en felles avtale mellom de fire nordiske byene Bodø, Jönköping, Svendborg og Kuopio. Samarbeidet har eksistert i over 70 år. Det nordiske vennskapsbysamarbeidet ble opprinnelig opprettet med bakgrunn i et felles ønske om fred, og samarbeidene skulle bidra til dette gjennom gjensidig kunnskap om hverandres kultur og identitet.

Samarbeidet har tradisjonelt dreid seg mest om kulturutveksling, men har de siste årene gått mer over til erfaringsutveksling og samarbeid også innen andre kommunale oppgaver, samt næringsutvikling.

Jönköping

Jönköping ligger i Småland i Sverige, kommunen har omtrent 139.000 innbyggere. Byen Jönköping er Sveriges niende største og er fra gammelt av et trafikknutepunkt, særlig etter etableringen av Göta kanal. Statsetaten Statens jordbruksverk har sitt hovedkontor i Jönköping. Det samme har Husqvarna og Intersport.

Svendborg

Svendborg er en dansk havne- og sjøfartsby på det sydlige Fyn. Svendborg kommune har omtrent 60.000 innbyggere, og byen er den nest største på Fyn, etter Odense. Byen ble grunnlagt på 1200-tallet og er en gammel handelsby. Den har bevart sin gamle bykjerne med smale gater, torg og bygårder. Svendborg har alltid vært preget av sjøfart. Byens gullalder var på 1800-tallet, men den har fortsatt mange verft, skip og rederier.

Kuopio

Kuopio er den niende største byen i Finland, med omtrent 119.000 innbyggere. Byen er omgitt av innsjøen Kallavesi, og flere deler av byen er bygget på øyer. Kuopio har en 4 760 km lang strandlinje, og det finnes nesten 8 700 fritidsboliger og hytter i byen. Kuopio er en av de viktigste studentbyene i Finland, og regnes som det kulturelle sentrum i Øst-Finland.

Resten av verden

Minamiawaji

Japanske Minamiawaji og Bodø ble vennskapsbyer i 2020 og er den nyeste vennskapsbyen til Bodø. Samarbeidsavtalen legger til rette for et bredt samarbeid innenfor kulturutveksling, utdanning, turisme og næring. Spesielt vektlagt er samarbeid innenfor malstrøm-turisme og havbruk og akvakultur.

Minamiawaji er lokalisert på Awaji-øya i det sørlige Japan og har en befolkning på ca. 45.000. Byen er særlig kjent for malstrømen Naruto og har tradisjonelt vært en betydelig fiskeriby og turistattraksjon.

Vyborg

Vyborg i Russland var tidligere vennskapsby. Bodø bystyre vedtok 16. mai 2024 å avslutte avtalen grunnet Russlands krigføring i Ukraina.

Kriterier for fremtidig vennskapsbysamarbeid

De siste årene har det kommet en betydelig andel henvendelser fra byer som ønsker å bli vennskapsby med Bodø kommune. Oppfølging av vennskapsbyer krever både administrative og økonomiske ressurser for å leve opp til forpliktelsene i avtalene. Vi har ikke kapasitet til å si ja til alle forespørsler som kommer, og har derfor satt noen kriterier for eventuelle nye vennskapsbysamarbeid.

1. Bodø kommunes internasjonale samarbeid skal understøtte kommuneplanens visjon og hovedmål. Samarbeidet skal underbygge en bærekraftig utvikling av Bodø kommune og samarbeidspartnerne, og være i tråd med FNs bærekraftsmål. Fremtidig vennskapsbysamarbeid skal baseres på de prinsipper som fremgår her.
2. Bodø kommune viderefører det nordiske vennskapsbysamarbeidet, og vektlegger samarbeid innen kommunale oppgaver.
3. Bodø kommune opprettholder dialogen med Hangzhou city i Zheijang provinsen i Kina for å vurdere mulighetene for å etablere et samarbeid sammen med Nordland fylkeskommune.
4. Bodø kommune kan opprette et solidaritetsvennskap med en kommune i en mindre privilegert del av verden. For et slikt samarbeid skal det likevel være et krav om en gjensidig nytte og et aktuelt prosjekt der begge parter har noe å hente fra samarbeidet. Et slikt samarbeid kan gjerne drives i samarbeid med andre, for eksempel frivillige lag og organisasjoner.
5. Bodø kommune bør tilstrebe å ta en større rolle i arktiske nettverk og samarbeid med andre arktiske byer. Det kan være aktuelt å inngå nye samarbeid med arktiske byer dersom det er hensiktsmessig for utviklingen av Bodø.

6. Ved henvendelser fra byer som ikke berøres av punktene ovenfor skal det i utgangspunktet ikke inngås nye vennskapsbyavtaler. Dersom henvendelsen gjelder samarbeid innen et spesifikt tema som er viktig for Bodø kan et nytt samarbeid vurderes. Samarbeidet skal da avgrenses med tidsbegrensede prosjektplaner med konkrete mål.